

Talousarvio 2024, toiminta- ja taloussuunnitelma 2025-2026

Aluehallitus 20.11.2023 § 284
1027/02.02.00/2023

Valmistelija Nystrand Lena

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Talousarviotyötä on jatkettu hallituksessa ja valtuustossa käytyjen keskustelujen ja seminaarien pohjalta.

Talousarvio, taloussuunnitelma ja toimintasuunnitelma on laadittu tavoitteineen, mittareineen, riskeineen ja toimenpiteineen.

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelma muodostavat taloudelliset raamit ja talouden edellytykset Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminnalle vuodeksi 2024, mutta myös tuleviksi vuosiksi. Raamit ja edellytykset asettaa valtionrahoitus. Ensimmäisen vuoden toiminnasta osoittautui puuttuvan n. 60 miljoonaa euroa.

Valtion rahoitus on todettu riittämättömäksi siihen toimintaan, jota Pohjanmaan hyvinvointialueen yksiköissä harjoitetaan. Epärealistinen lähtötaso, korkea inflaatio, korkojen nousu, suuret palkankorotukset ja yhä levottomampi maailmantilanne vaikuttavat siihen, että vahvistetun rahoituksen ja nykyisen toiminnan tarpeiden välissä on aukko. Vuonna 2023 toteutettiin tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman ensimmäiset osat, joiden vaikutus ei ole vielä nähtävissä, mutta se tuottaa toivottavasti 10 miljoonan euron säästön verrattuna muutettuun talousarvioehdotukseen, joka osoittaa 62 miljoonan euron alijäämää. Sopeuttamisohjelma jatkuu uusilla panostuksilla ja uusilla säästöillä, joiden vaikutus talousarvioehdotukseen on 30 miljoonan euron nettovähennys, jonka jälkeen vuoden 2024 talousarvio osoittaa 31,3 miljoonan euron alijäämää. Lain mukaan kertynyt alijäämä on katettava viimeistään vuonna 2026, ja sen vuoksi suunnitelma sisältää lisää sopeuttamistoimenpiteitä vuosiksi 2025-2026. Koska investoinnit ja lyhennykset voidaan rahoittaa joko tulorahoituksella tai lainalla, vaatisi nykyinen toiminta n. 22 miljoonan euron vuosikatteen. Hyvinvointialueella ei ole lainanottovaltuuksia vuodeksi 2024, joten se voi toteuttaa vain investoinnit, joille myönnettiin lainanottovaltuudet vuodeksi 2023, sekä täyttää laitteiston, ajoneuvojen ja varusteiden uusintainvestointien vähimmäistarpeen, joka voidaan rahoittaa olemassa olevilla kassavaroilla.

Pohjanmaan hyvinvointialueen strategia hyväksyttiin aluevaltuustossa 12.9.2022, ja strategian pohjalta laadittiin tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman ensimmäinen, noin 40 miljoonan euron osa, joka hyväksyttiin 12.6.2023. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma sisältää toimialojen toiminnan kehittämisohjelman, taloudellisen sopeuttamisohjelman, joka perustuu hyvinvointialueen tulevaan rahoitukseen ja alueen omaan taloussuunnitelmaan 2024-2026, sekä palveluverkkosuunnitelmaan.

Talousarvioehdotuksen toimintatuotot ovat yhteensä 97 miljoonaa euroa ja toimintakustannukset yhteensä 898,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulut muodostavat 50 % kokonaistoimintakustannuksista ja ostopalvelut 34,7 %. Aineiden ja tarvikkeiden kustannukset ovat 6,8 % ja vuokrien 6 %. Avustukset muodostavat 2 %. Talousarvio on laadittu vuoden 2023 muutetun talousarvion perusteella ja siinä on huomioitu sopeuttamisohjelmaan sisältyvät supistukset ja panostukset. Sopeuttamisohjelmasta on tehty erilliset päätökset.

Henkilöstökulut ovat yhteensä 451,6 miljoonaa euroa. Ne sisältävät yhteensä n. 13,5 miljoonan euron palkantarkistukset vuodeksi 2024. Lääkäripalvelujen ostoja varten on

budjetoitu 13,2 miljoonaa euroa ja muun henkilöstön ostopalveluja varten 1,9 miljoonaa euroa. Henkilöstön hyvinvointiin on budjetoitu 2,4 miljoonaa euroa.

Ostopalveluja varten on budjetoitu 311,5 miljoonaa euroa, josta asiakaspalvelujen ostot muodostavat suurimman osan eli 161,8 miljoonaa euroa. Asumispalveluja ostetaan eri muodoissa ja eri asiakasryhmille 56,5 miljoonalla eurolla, kotihoitoa 4 miljoonalla ja päivähoitoa 2 miljoonalla eurolla, yliopistosairaaloiden hoitoa 27,3 miljoonalla eurolla ja muuta erikoissairaanhoitoa 27,3 miljoonalla eurolla. Perusterveydenhuollon ostopalvelut muodostavat 9,5 miljoonaa euroa, lastensuojelun ja perhesosiaalityön 21,2 miljoonaa euroa ja muiden sosiaalipalvelujen ostopalvelut 10,8 miljoonaa euroa.

Muista ostopalveluista voidaan mainita toiminta, joka on ulkoistettu, pääasiassa in-house-yhtiöille. Laboratoriopalveluihin on budjetoitu 20,4 miljoonaa euroa, IT-palveluihin 37,5 miljoonaa euroa, siivouspalveluihin 16,9 miljoonaa euroa ja ruokapalveluihin 15,9 miljoonaa euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden kustannuksiin on budjetoitu 60,7 miljoonaa euroa ja niiden suurimpia menoeriä ovat hoitotarvikkeet ja apteekkitarvikkeet, 23,2 ja 18,8 miljoonaa euroa. Huoltotarvikkeiden kustannukset ovat 6 miljoonaa euroa ja niihin sisältyvät mm. sähkö, lämpö ja polttoaine 3,5 miljoonaa euroa sekä muut kiinteistöihin ja irtaimistoon liittyvät tarvikkeet.

Hyvinvointialueen vuokratkustannukset ovat yhteensä 53,8 miljoonaa euroa. Summa sisältää toimitilojen vuokrat 46,2 miljoonaa euroa, ja irtaimiston, tutkimuslaitteiston ja ajoneuvojen leasing-vuokrat ovat 4,9 miljoonaa euroa. Muut vuokratkustannukset ovat 2,6 miljoonaa euroa ja ne koskevat lähinnä vuokratekstiilejä.

Nettorahoituskulut on budjetoitu 1,7 miljoonaan euroon. Suurin osa lainoista eli 95 % jo nostettujen lainojen saldosta on kiinteäkorkoisia ja 5 % vaihtuvia. Korkomarkkinoiden epävarmuus on haasteellista, mutta hyvinvointialueen suurten koronnousujen riski on minimoitu siten, että suuri osa on sidottu kiinteisiin korkoihin. Nykyään korkoa saa myös tavallisille tileille, ja se antaa hyvän tuoton, koska hyvinvointialue saa valtionkorvauksen ennakoon kuukausittain. Tarpeen mukaan varoja, joita ei tarvita heti, voidaan ajoittain sijoittaa korkeamman korkotuoton tarjoaville tileille.

Hyvinvointialueen poistojen arvioidaan olevan 17 miljoonaa euroa jakautuneena siten, että 10,4 miljoonaa euroa kohdistuu rakennuksiin, 0,8 miljoonaa euroa kiinteisiin rakennelmiin, 4,8 miljoonaa euroa laitteistoon, ajoneuvoihin ja kalustoon sekä miljoona euroa IT-järjestelmiin.

Vuoden 2024 investointitalousarvio on jo vahvistettu ja hyväksytty hallituksessa ja valtuustossa, ja taso on hyväksytty myös ministeriöissä, vaikka vuodeksi 2024 ei ole saatu lainanottovaltuuksia. Vuoden 2023 investointeja varten saatuja lainanottovaltuuksia voidaan käyttää siltä osin kuin ne koskevat vuoden 2023 investointitalousarvioon sisältyneitä hankkeita. Investointisuunnitelma 2025-2028 sisältyy taloussuunnitelmaan, mutta investointisuunnitelmasta tehdään erillinen päätös, joka toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriölle, sisäasiainministeriölle ja valtiovarainministeriölle.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa

- että hallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy toiminta- ja taloussuunnitelman esitetyssä muodossa
- että investointimenojen aktivointiraja vahvistetaan poistosuunnitelman mukaisesti 50.000,- euroksi kiinteistöinvestointien osalta ja 15.000,- euroksi koneiden ja laitteiden osalta ja että hallitus hyväksyy detaljikohtaisen investointilistan vuodelle 2024

- että hallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy myynnin hinnoitteluperusteet kustannusvastaavuuden pohjalta talousarvion mukaisesti
- että valtuusto vahvistaa sitovuustasoksi kokonaistason ja toimialatason nettotoimintakulut, nettorahoituskulut ja nettoinvestointimenot. Hallitusta sitoo investointilistan jokainen kohta.
- että tilivelvollisia ovat hallitus, johtaja ja toimialajohtajat

Päätös:

Esittelijä muutti päätösesitystään seuraavasti:

ehdottaa,

- että aluehallitus käy keskustelun ehdotuksesta vuoden 2024 talousarvioksi sekä vuosien 2025-2026 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi.
- että aluehallitus toteaa, että yhteistoimintaneuvottelut ovat vielä kesken, minkä vuoksi hallitus tekee lopulliset päätökset ehdotuksesta vuoden 2024 talousarvioksi sekä vuosien 2025-2026 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi ylimääräisessä kokouksessa 15.12.

Aluehallitus hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Jakelu